

ROBERT QRİN

Hakimiyyətin

48

qanunu

Tərcüməçi:
Yaşar Əsədov

qanun nəşriyyatı

ROBERT GREENE

The

48

Laws of Power

Robert Qrinin “Hakimiyyətin 48 Qanunu” kitabı güc, nüfuz və hakimiyyət oyunlarının mahiyyətini dərinlən təhlil edir. Tarix boyu güc qazanmış şəxslərin davranış və strategiyalarından ilham alaraq yazılmış əsər, hər bir fəsildə hakimiyyətin müxtəlif aspektlərini təqdim edir. Qrin, 48 qanun vasitəsilə oxuculara güc qazanma, nüfuz əldə etmə və rəqiblərə qalib gəlmə yollarını göstərir.

Kitabda təqdim olunan qaydalar arasında “Heç vaxt müəlliminizin kölgəsində qalmayın,” “İnsanları özünüzdən asılı vəziyyətə salın,” və “Düşmənlərinizi tamamilə məhv edin” kimi prinsip və strategiyalar yer alır. Hər qanun tarixi nümunələrlə izah edilir və bu, oxuculara real həyatda bu qanunların necə tətbiq oluna biləcəyini göstərir.

“Hakimiyyətin 48 Qanunu” iş dünyasından şəxsi həyatadək müxtəlif sahələrdə təsirli olmaq istəyənlər üçün nəzərdə tutulmuş praktiki bir bələdçidir. Bununla yanaşı, kitab həm də manipulyasiya və etik dəyərlər barədə suallar doğurur, çünki təqdim etdiyi strategiyalar etik çərçivəni aşan manipulyativ və qərəzli yanaşmaları əhatə edə bilər.

Robert Greene THE 48 LAWS OF POWER
Robert Qrin HAKİMİYYƏTİN 48 QANUNU

Bakı, Qanun Nəşriyyatı, 2023, 264 səh.

Janr: özünüinkişaf

Ölçü: 130x200 mm

Cild: yumşaq

Naşir: Şahbaz Xuduoğlu

Tərcüməçi: Yaşar Əsədov

Redaktor: Elsevər Muradov

Texniki redaktor: Lalə Hüseyn

Korrektor: Reyhanə Nəcəfova

Mətn dizaynı: Rahilə Şamilqızı

Qapaq dizaynı: Rafael Qasım

Qanun Nəşriyyatı

Bakı, Azərbaycan, AZ1102, Tbilisi pros., 76

Tel.: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18

Mobil: (+994 55) 212 42 37

e-mail: info@qanun.az

www.qanun.az

www.fb.com/Qanunpublishing

www.instagram.com/Qanunpublishing

ISBN 978-9952-26-663-4

© Qanun Nəşriyyatı, 2023

© Robert Greene and Joost Elffers, 1998

Bu kitabın Azərbaycan dilinə tərcümə və yayım hüquqları Qanun Nəşriyyatına məxsusdur. Kitabın təkrar və hissə-hissə nəşri "Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa ziddir.

MÜNDƏRİCAT

ÖN SÖZ	13
QANUN 1 KÖLGƏN HEÇ VAXT HÖKMDARIN ÜSTÜNƏ DÜŞMƏSİN..	18
QANUN 2 DOSTLARA HƏDSİZ ETİBAR ETMƏ, DÜŞMƏNLƏRDƏN YARARLANMAĞI ÖYRƏN.....	22
QANUN 3 NİYYƏTLƏRİNİ GİZLƏT.....	27
QANUN 4 ZƏRURİ OLDUĞU GÜMAN EDİLƏNDƏN AZ DANIŞ HƏMİŞƏ.....	32
QANUN 5 REPUTASİYADAN HƏDDƏN ÇOX ŞEY ASILIDIR – ONU HƏYATIN BAHASINA QORU	36
QANUN 6 NƏYİN BAHASINA OLUR-OLSUN DİQQƏT QAZAN	41
QANUN 7 BAŞQALARINI ÖZÜNƏ İŞLƏMƏYƏ MƏCBUR ET VƏ NƏTİCƏLƏRİNDƏN BƏHRƏLƏN	46
QANUN 8 ADAMLARI SƏNƏ YAXINLAŞMAĞA MƏCBUR ET, ƏGƏR LAZIMDIRSA, TƏLƏ YEMİ İSTİFADƏ ELƏ	51

QANUN 9	
QƏLƏBƏYƏ DƏLİLLƏRLƏ YOX, HƏRƏKƏTLƏRİN LƏ NAIL OL	56
QANUN 10	
İNFEKSİYA: ŞƏN OLMAYANLARDAN VƏ BƏXTİ GƏTİRMƏYƏNLƏRDƏN QAÇ	61
QANUN 11	
ÇALIŞ, İNSANLAR SƏNDƏN ASILI OLSUNLAR.....	66
QANUN 12	
QURBANINI TƏRKSİLƏH ETMƏK ÜÇÜN HƏRDƏN DÜZGÜNLÜK VƏ SƏXAVƏT GÖSTƏR	71
QANUN 13	
KÖMƏK XAHİŞ EDƏNDƏ, İNSANLARIN ŞƏXSİ TƏMƏNNASINA ÇAĞIRIŞ ET VƏ HEÇ VAXT – MƏRHƏMƏTƏ VƏ YA QƏLBİGENİŞLİYƏ ÇAĞIRIŞ ETMƏ ...	76
QANUN 14	
DOST ROLUNU OYNA, XƏFİYYƏ KİMİ FƏALİYYƏT GÖSTƏR	81
QANUN 15	
DÜŞMƏNİ TAMAMİLƏ DARMADAĞIN ET	86
QANUN 16	
ÖZ YOXLUĞUNU, HÖRMƏT VƏ ŞƏRƏFİNİ ARTIRMAQ ÜÇÜN İSTİFADƏ ET.....	91
QANUN 17	
BAŞQALARINI ASILMIŞ VƏZİYYƏTDƏ SAXLA: HƏRƏKƏTLƏRİNİN ÖNCƏDƏN DEYİLMƏSİ MÜMKÜN OLMAYAN MÜHİT YARAT	96
QANUN 18	
ÖZÜNÜ MÜDAFİƏ ETMƏK ÜÇÜN QALALAR TİKMƏ: TƏCRİD OLUNMAQ TƏHLÜKƏLİDİR.....	101

QANUN 19	
KİMİNLƏ İŞ GÖRDÜYÜNÜ BİL:	
LAZIM OLMAYAN ADAMIN XƏTRİNƏ DƏYMƏ	106
QANUN 20	
HEÇ KİMLƏ BİRLƏŞMƏ	111
QANUN 21	
SADƏLÖVHÜ TOVLAMAQ ÜÇÜN ÖZÜNÜ SADƏLÖVH	
QƏLƏMƏ VER: HƏDƏFİNƏ AXMAQ OLDUĞUN	
TƏSİRİ BAĞIŞLA	116
QANUN 22	
KAPİTULYASIYA TAKTİKASINDAN İSTİFADƏ ET:	
ZƏİFLİKLƏRİNİ QÜVVƏYƏ ÇEVİR	121
QANUN 23	
QÜVVƏLƏRİNİ CƏMLƏŞDİR.....	126
QANUN 24	
ƏSL SARAY ƏYANI KİMİ DAVRAN	131
QANUN 25	
ÖZÜNÜ YENİDƏN YARAT.....	138
QANUN 26	
ƏLLƏRİNƏ ÇİRK YAPIŞMASIN	143
QANUN 27	
FANATİK TƏRƏFKEŞLƏR ORDUSUNU YARADARKƏN	
İNSANLARIN EHTİYAQLARI ÜZƏRİNDƏ OYNA	148
QANUN 28	
İŞDƏN TƏRƏDDÜD ETMƏDƏN YAPIŞ	153
QANUN 29	
HƏR ŞEYİ LAP SONADƏK PLANLAŞDIR	158

QANUN 30	
SƏYLƏRİNİ BÜRÜZƏ VERMƏDƏN UĞUR QAZAN.....	163
QANUN 31	
VARIANTLARIN HAMISINI NƏZARƏT ALTINDA SAXLA: QOY BAŞQALARI OYNASIN SƏNİN PAYLADIĞIN KARTLARLA	168
QANUN 32	
İNSAN FANTAZİYALARI İLƏ OYNA	173
QANUN 33	
HƏR BİR ADAMIN ZƏİF SİMLƏRİNİ BİL	178
QANUN 34	
ÖZ TƏBİRİNCƏ ŞAHANƏ OL: ÖZÜNÜ KRAL KİMİ APAR – VƏ KRAL KİMİ QƏBUL OLUNACAQSAN	184
QANUN 35	
VAXTI İDARƏ ETMƏK SƏNƏTİNƏ YİYƏLƏN.....	189
QANUN 36	
NƏYƏ YİYƏLƏNƏ BİLMİRSƏN, ONA NİFRƏT ET: SAYA ALMAMAQ – ƏN YAXŞI QİSASDIR	194
QANUN 37	
UNUDULMAYAN TAMAŞALAR YARAT	199
QANUN 38	
NƏ İSTƏYİRSƏN FİKİRLƏŞ, AMMA HAMI KİMİ HƏRƏKƏT ET	204
QANUN 39	
SUYU BULANDIR Kİ, BALIĞI TUTASAN.....	209
QANUN 40	
MÜFTƏ NAHARLARI NİFRƏTLƏ RƏDD ET	215
QANUN 41	
ƏZƏMƏTLİLƏRİN İZLƏRİ İLƏ GETMƏYƏ ÇALIŞMA.....	221

QANUN 42 PASTORU SARSIT – VƏ PASTVA DAĞILACAQ	227
QANUN 43 ƏTRAFINDA OLANLARIN ÜRƏKLƏRİNİ VƏ AĞILLARINI ƏLƏ AL	232
QANUN 44 GÜZGÜ EFFEKTİNİN KÖMƏYİ İLƏ TƏRKSİLƏH ET VƏ QƏZƏBLƏNDİR	237
QANUN 45 DƏYİŞİKLİKLƏRİN ZƏRURİLİYİNİ MOİZƏ ET, AMMA İSLAHATLARA ÇOX DA ALUDƏ OLMA	242
QANUN 46 HEÇ BİR VƏCHLƏ HƏDDƏN ZİYADƏ KAMİL ADAM TƏSİRİ BAĞIŞLAMA	247
QANUN 47 NƏZƏRDƏ TUTDUĞUN MƏQSƏDDƏN UZAĞA GETMƏ: QALİB GƏLƏNDƏ, NƏ VAXT DAYANMALI OLDUĞUNU BİL	253
QANUN 48 FORMANIN QEYRİ-MÜƏYYƏNLİYİNƏ YİYƏLƏN	258

Hər şeydən əvvəl, bu kitab üçün materialın seçilməsində mənə kömək edən və möhtəşəm intuisiyası “Hakimiyyətin 48 qanunu”nun forması və məzmunu baxımından müəyyən rol oynamış Anna Billerə təşəkkür etmək istəyirəm. Onsuz heç nə alınmazdı.

Mən həmçinin də əziz dostum Mixael Şvartsa münnətdarlığımı bildirməliyəm, axı İtaliyadakı *Fabrica* rəssamlıq məktəbi ilə tanışlığıma görə məhz ona borcluyam. O, elə orada da mənə, “Hakimiyyətin 48 qanunu” üzərində işdə “həmiştirakçı” olmuş, Yoost Elfferslə tanış etmişdi. Məhz orada, *Fabrica* məktəbinin müəmmalarla zəngin dünyasında, mənə və Yoosta Makiavellinin dəyişməz aktuallığı açıldı və orada, Venesiyada, bizim mübahisələrimizdən bu kitab ərsəyə gəldi.

Bu kitabda əhəmiyyətli rol oynayan çox sayda fransız personajlara xüsusi diqqət ayıraraq, mənə Makiavelli ruhunda bir çox tarixi lətifələrlə təmin etmiş Anri Le Qubenə təşəkkür etmək istəyirəm.

Yapon tarixi üzrə kitabxanalarını mənə ixtiyarıma vermiş və kitabın yapon çay dəstgahına həsr edilmiş fəsillərinin yazılmasına kömək etmiş Les və Sumiko Billerləri, həmçinin də əziz dostum, Çin tarixi üzrə məsləhətçim olmuş Elizabeti xatırlamaya bilmərəm.

Belə bir kitab üçün, əlbəttə, tarixi materiallar çox vacibdir. Buna görə də mən Los-Ancelesin Kaliforniya Universitetinə xüsusilə minnətdaram ki, burada çox zəngin sərəvətləri ilə tanış ola-ola keçirdiyim xoş günlər az olmayıb.

Validəylərim Loretta və Stenli Qrinə səbirləri və göstərdikləri dəstəyə görə sonsuz minnətdaram.

Və əlbəttə, öz pişiyim Borisi xatırlamaya bilmərəm, əlyazmanın üzərində aparılan sonu olmayan günlər qatarı ərzində məni tək qoymayıb.

Nəhayət, hakimiyyət oyununu məharətlə istifadə edərək, həyatımda mənimlə uzun illər ərzində manipulyasiya edən və mənə ağrı verən bütün hamıya – mən sizə kin saxlamıram və məni “Hakimiyyətin 48 qanunu”na ilhamlandırdığınıza görə sizə minnətdaram.

Robert Qrin

ÖN SÖZ

İnsanlar və hadisələr üzərində hakimiyyətin yoxluğu duyğusu adətən bizim üçün dözülməzdir – gücsüzlük özünü bədbəxt hiss etməyə məcbur edir. Az hakimiyyətə malik olmağa heç kim can atmır; hər kəs onu daha çox almaq istəyir. Lakin bugünkü dünyada hakimiyyətə həddən artıq həris olduğun təsiri bağışlamaq, ona doğru can atdığına gizlətməmək heç də təhlükəsiz deyil. Biz gərək başısağrı, vicdanlı və təvazökar adam təsiri bağışlayaq. Odur ki, incə sənət tətbiq etmək – xoşniyyətli, ancaq hiyləgər olmaq, demokratik – ancaq qeyri-səmimi olmaq lazım gəlir.

Bu cür daimi ikiləşmə daha çox, qədimdə şah əsilnəcabətlilərin saraylarında baş verən oyunları xatırladır. Tarixin gedişində saray əhli həmişə hakim simaların – kralların, kraliçaların, imperatorların və yaxud, başqa sözlə, liderin ətrafında formalaşmışdır. Saray əhlini təşkil edən saray əyanları çox və lap çox həssas vəziyyətdə olurdular tez-tez: bir tərəfdən, hökmdara xidmət etmək zəruri idi, ancaq digər tərəfdən, əgər bu, açıq-aydın boşqab dibi yalamaq, həddən artıq

açıq ləbbeykləmək təsiri bağışlayırdısa, saray əyanları belələrinə qarşı çıxış etmək imkanını əldən qaçırmırdılar. Buna görə də, monarxın lütfünü qazanmaq cəhdləri həddən artıq açıq-saçıq görünməsin deyə, hiyləgərliyə əl atmaq lazım gəlirdi. Və hətta təcrübəli, bu cür incəliyə qadir olan saray əyanlarına da, onları hər an itələyib kənarlaşdırmağa hazır olan rəqibləri nəzərə alaraq, müdafiə tədbirlərini unutmamaq lazım gəlirdi.

Eyni zamanda da, ehtimal edilirdi ki, saray əhli ədəb-ərkan incəliyinin və sivilliyin zirvəsinin təcəssümüdür. Hakimiyyətə kobud surətdə və açıq-saçıq can atmaq alqışlanmırdı, güc tətbiq edən istənilən kimsəyə qarşı saray əyanları altdan-altdan, gizlicə fəaliyyət göstərirdilər. Bu, sarayda həyatın dilemması idi: zahirən eleqanlılığın və nəcibliyin nümunəsini təcəssüm etdirən saray əyanları, rəqibə nəzərə çarpmadan və incə şəkildə hiylə gəlməyə və onu geridə qoymağa çalışırdılar. Uğurlu saray əyanı vaxt ötdükcə dolanbac yollar elminə yiyələnir, rəqibin küreyinə zərbəni məxmər əlcəkli əl və sifətində ən şirin təbəssümlə endirməyi öyrənirdi. Əsl saray əyanı zor tətbiq etmək və ya birbaşa hədə gəlmək əvəzinə, istəyinə ləfəzləndirmə strategiyası, hiyləgərliyin köməyi ilə, məlahətini və inriqaları işə salaraq, fəaliyyət planını həmişə çox-çox addım irəlindən fikirləşməklə nail olurdu. Saray həyatı sonsuz, iştirakçılarında daimi sayıqlıq və taktiki təfəkkür tələb edən oyun idi. Bu, nəzakətli müharibə idi.

Biz bu gün çox oxşar bir paradoksla üzləşirik: hər şey sivil, ədəb-ərkanlı, demokratik və vicdanlı olma-